

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Cultura omului.

Nobilitatea genului omenesc prin *dezvoltarea armonică a facultăților omenești, se zice cultură*. Cultura omului, după teoria merelui filozof Kant, are patru trepte: Disciplinarea, învățătura, civilizația și moralitatea. Disciplinarea, ca fundament al culturii, avem să o înțelegem ca o subjugare și îndreptare a voinții brute. Prin învățătura ajungem a ne rafina și cirmui singurii voința. Civilizația înlătură fricțiunea dintre oameni, încheind omenirea într'un întreg organic, sub ocrotirea păcii. Moralitatea, țelul din urmă al omenirii, ce se manifestă și prin jertfirea de sine, e rodul culturii omenești, ce culminează în plinirea voinții lui Dumnezeu.

Pentru promovarea culturii, oamenii din timp în timp au statorit diferite mijloace, ce se zic instituții. Astfel pentru înfrînarea înclinărilor păgubitoare, oamenii mai răsăriți au născocit *legea*. Pentru rafinarea voinții și deosebirea binelui derău, cum și pentru cunoașterea și exploatarea bunătăților naturii, servește *școala*.

Factorul civilizațiunii, ce are se limpeziască moravurile, prin puterea obiceiurilor bune, e *societatea*. Însfirșit moralitatea, ca

rezultat al disciplinării, cultivării și civilizațiunii, se promovează prin adevărata religiozitate ce ne-o dă *biserica*, întemeiată prin restignirea blindului Nazarinean. Moralitate fără civilizație, civilizație fără cultură, cultură fără disciplină — nu ne putem închipui. Eată de unde se nasc atâtea confuzii în jurul culturii.

Deciteori n'auzim caracterizându-se indivizi, cu înaltă învățătură, că sînt oameni imorali. Totastfel cunoaștem oameni de omenie, dar fără multă învățătură. Ba uneori auzim și sentințe bizare, bunăoară: „cucit crește civilizația, cuatit descrește moralitatea“. Ear despre preoții noștri adeseori se zice, destul de inconștient, că „înaintevreme preoții, cu mai puține școli, erau mai morali“ ... Hm!

Eată cît de nenimerit știu alții să defineze cultura. Repet că *cultură* se zice munca ce se depune pentru cultivarea deopotrivă a tuturor facultăților omenești. Astfel poate fi cineva titrat, îndreptățit a anunța în latinește, la fiecare iscălitură, că e om învățat, adevăcă că posedă suma cunoștințelor recerute pentru exersarea meseriei sale, dar fără a putea avea pretenția să fie ținut de om cult, în mo-

mentul ce din faptele sale ne convingem, că nu-și poate subjugă voința, orî, avînd purtare socială bătărană, făcînd supărare în toate părțile, și însfirșit în cele morale trăind fără niciun Dumnezeu.

Astfel un om invidios, făcător de rele, nemilos, îngîmfat, gol la vorbă, și cu pretenții de a fi ținut de ceiace nu este, fie chiar doctor, — remîne în ochii lumei bune: un om incult, o șleacă a societății. Dimpotrivă un țaran de omenie, care posedînd și el cunoștințele trebuitoare la meseria lui, și ca om cu purtare bună, milos, blind, și iubitor de oameni, decî de zeceori mai folositor societății omenești, poate fi socotit de zeceori mai cult decît intelectualul, care a absolvit școlile numai pentru sine. Ba de osutădeori mai folositor e orcare breslaș făcător de bine, decît titratul neîmblînziț, care face supărări îndreapta-înstinga.

„Frumos e omul Doamne, cînd mintea e regină“. Înaintevreme oamenii cumînți se numiau proroci. Și în ziua de astăzi sînt, avem și noi Români, oameni aleși, cari sînt numai cărturarii cei blînzi și cu moravuri bune. Trufia degradează pe orcare muritor.

Eată cum trebuie definită cultura ade-

Foiță originală.

Zorile.

Zorile sînt o specie de bocete ce se cîntă, dupăcît știu, numai în Banat și în Țara Hațegului, va să zică togmăi pe acel teritor, unde poporul românesc a fost mai des pe vremea formațiunii lui. În aceste bocete aflăm o mulțime de note comune cultului străvechi, dar deosebite de bocetele obicinuite. Sînt ce e drept și unele părți luate de-a dreptul din versurile cunoscute și studiate, dar chintesența lor se pare a fi detot alta. Cuvîntul *zori* e de origine slavă și înlocuește în limba română pe aurora-eos, sora lui Helios și Selenei, adevăcă Soarelui și Lunei. Fiind forma cuvîntului *zori* folosită numai în plural, în slavă avem în singular *zora* și *zorca* Aurora, nume de față, se pare că Români au avut mai multe divinități ale luminei sub numele colectiv al zorilor. Strigarea zorilor s'ar părea astfel o datină slavă, dar într'adevăr nu e decît o creațiune română din cultul Soarelui, care a fost foarte lătită în Dacia. Și astăzi e soarele sfînt în credința poporului român, și, togmăi ca la vechii Greci și Romani, la răsărirea și apunerea lui în unele sate din Banat se întorc oamenii cu fața către el și-l salută și-și fac cruce. Popoarele vechi îl salutau și-și rostiau diferite imnuri; Români nu-l pot saluta decît în felul lor creștinesc. Și totasemenea, cînd se strigă zorile, se n'torc bocitoarele, cu părul

despletit în unele locuri, cu făclii în mînă, sau lumină de ceară, cu fața către răsărit, și surprind revărsatul zorilor în versuri cîntate duios la casa sau fereastra mortului. Grupa cîntăreților se desface în două, o parte cîntă întrebarea, ear a doua dă răspunsul.

Cu aceste bocete s'au ocupat pînă azi, parte publicîndu-le conținutul, parte vorbind despre firea și însemnătatea lor: Ioan Becineagă la 1875 în Familia, anul XI. p. 269 și 568.; Simeon Manguica în Calendarul pe anul 1882 și 1883; Aurel Iana în Familia din 1890 (anul XXVI); Vioara Magdu, și Gazeta Transilvaniei din 1891 Nr. 22; S. Fl. Marian în Înzmormîntarea la Români din 1892 p. 226—233, și Enea Hodoș în Cîntece bănațene publicate la 1898 p. 107/108. Eu singur am cules cîteva cîntece de acest soi pe care le public cu această ocaziune. Observările mele le leg de cîntecele publicate și reproduce în cartea lui Marian și de ale mele. Din localitatea lor cred că-mi va succede să le desgrop ființa și să le arăt însemnătatea lor pentru sufletul românesc. Textele culesc urmează:

ZORILE.

1. „Zori, dragi-mi surori,
Ce mi-ai zăbovit,
De nu mi-ai zorit
Într'astă dimineață,
5. Ca erî dimineață?“
— „Noi ne-am zăbovit
Pin s'o despărțit

10. Suflet dela trup,
Ca cum se desparte
Zi de cătră noapte“.
„Zori, dragi-mi surori,
Ce mi-ai zăbovit,
De nu mi-ai zorit
Într'astă dimineață
15. Ca erî dimineață?“
— „Noi ne-am zăbovit
Pin s'o despărțit
Frate de cel frate,
Ca cum se desparte
20. Zi de cătră noapte“.
„Zori, dragi-mi surori,
Ce nu mi-ai zorit
Ear de dimineață
Ca erî dimineață?“
25. — „Noi nu am zorit,
Că noi am privit
Pin s'o despărțit
Fii de cătră maică
Și de cătră taică,
30. Ca cum se desparte
Zi de cătră noapte“.
„Zori, dragi-mi surori,
Ce mi-ai zăbovit
De nu mi-ai zorit
35. Într'astă dimineață
Ca erî dimineață?“
— „Noi ne-am zăbovit
Că ne am privit

vărată, cu care se măsoară valoarea omului în lume.

Fenomene din viața noastră socială m'au determinat să aștern pe hirtie aceste meditațiuni, ce, dacă n'or prinde la cei atotștiutori, încartelați sub scutul diplomelor, nădăduesc că vor prinde bine celor asupriți de dinșii.

Gheorghe Jianu.

Țăranul nostru.

II.

La anul 300 în. de Cr., adică mai 'nainte cu 2207 de ani, erau Romanii învrăbiți cu Samniții, și aștia sînt bătuti de către ocîrmuitorul de oștire romană Curius Dentatus, și siliți fiind a se supune păcii, aflară de mai 'nainte că imputernicitul de a încheia pacea, acest C. Dentatus, ar fi om sărac, deci trimiseră soli încărați cu aur, ca să câștige de pîrtinitor a lor p'acest vrednic Roman. Solia îl află la vatra focului pregătindu-și mîncarea, și el le respunsă fără minie: „Resping darul vostru! Se vede că voi aflîndu-mă la vatra focului, și știind că la moșie țin de coarnele plugului, credeți că aurul vostru m'ar ademeni; dar aflați că prefer a fi sărac și cinstit!“

Părinții noștri, oameni de omenie, și ținători cu sfințenie la cele moștenite dela străbuni, au cinstit și prețuit plugul, căci școala vieții le-a dovedit, că: plugul e mijlocul care brăzdează în pămînt, unde se află grămădite toate bunătățile, și prin plug ni-se deslușesc legile dumnezeiești, din cari ne încredințăm că Dumnezeu are grijă de noi.

Deci noi îndeplinim și o poruncă dumnezeiască ținînd la plug și la lucrarea pămîntului.

În orice stare s'ar afla Românul, să nu se sfiască de coarnele plugului, și cei mai cu stare dintre voi: dați-vă copii la școli, dar nu ca să-i faceți domni, ci ca oameni cu carte, îndeletnicindu-se cu cunoștințele mai noi ale plugului, să producă spor, și povață bună să ne fie tuturor.

Căci domn mare e plugarul înțelept. Să avem deci încredințarea, că mulți domni pizmuesc starea plugarilor cumiști.

preot **Sinisie Bistreanu.**

Pin s'o despărțit
Sor de cătră sor,
Ca cum se desparte
Zi de cătră noapte“.

Dr. Iosif Popovici.

Epigrame.

Bărbatul tău cel frumosel
Te gugulește și sărută;
Ce știe satul, n'o ști el,
Că tu ești pentru el — perdută!

Un mecenate face dar,
Un fond pentru popor,
Cu banul strins pela hotar
— Din jaf și din omor.

Dujmanul meu, un Sisifus,
— După precepta lui Christos —
Doresc ca să se 'nalțe'n sus, —
Să aibă de-unde cădea'n jos.

Don Ramiro.

IGIENĂ.

— Despre îmbrăcăminte. —

de

Dr. Gheorghe Crăiniceanu.

La munte îmbrăcămîntea e mai groasă: mîntean, sau șubă de dimie albă, sau neagră (zeghe), care earna e lungă, vara scurtă; pantalonii de dimie albă cu izmene, sau fără izmene de desubt; sub mîntean peptar. Păzitorii de vite, înloc de șubă, poartă cojoace mari, mai ales earna.

La vale, înloc de mîntean, sau șubă, poartă vara mîntean de dimie albă cu găitane negre: earna însă cojocel pe talie (peptar încheiat pe laturii) cusut cu flori, apoi înloc de pantalonii poartă izmene de pînză, și vara și earna.

Unii se încing cu brîu și bracele, dar mai mult cu chimir și curea.

Pe cap au căciulă sau căciuliță, unii și vara și earna; dar obicinuit se poartă vara pălărie de pislă, pe ici pe colea și de pae.

Copii se văd adesea numai cu cămașa și brîul. Femeile poartă cămașă lungă (încrețită sau strînsă la gît și la mîni) sau iia (largă la numitele locuri) încinsă cu brîu (brăcel) și bete peste el, sub care se coboară fota de lînă neagră sau două velințe (vărgate) sau vilnic și zavelcă de lînă (cătrînță etc). Fota cu două vărgi roșii pe margini vine pela spate, ear dinainte zavelcă (ca un șorț de lînă).

Earna își acopere peptul cu un cojocel (peptar) și peste el șubă (zea, fotă, sarecă, cojoc). Drept pardesiu un căpot de lînă albă (anterin) sau neagră (zeghe). Capul e acoperit cu un vâl alb (vilnic), peșchir, ștergar, maramă, și dedesubt bazma. În unele părți sînt femei, cari poartă pălărie de desubt cu vâl sau fără vâl. Femeile măritate în multe părți poartă conciu.

În județele de pelîngă Dunăre prezintă mare deosebire în port pantalonii cei largi, șalvari turcești. Aici se poartă cămași și pantalonii de pînză vara, șubă sau cojoc și pantalonii de dimie earna. Cămașa e lungă, grămădită în poturi, ear izmenele sînt croite tot ca poturi. — La baltă: cojoace cu multe flori, sau o scurteică lungă de postav, sus largi, jos mai strîmți; nădragi cu 2—3 găitane pe cusătură, și jos resfrînți. Dulama e lungă de trece peste genunchi; flanelă, mîntean, ghebă sau ipingea.

Căciula la baltă e mare, și unii o poartă și vara; mulți o lasă jos la muncă și își acopere capul cu o cîrpă albă de bumbac; rar pălărie (cu margini late), și foarte rar cu pălărie de pae.

Copii vara și numai în cămașă, ori și cu izmene sau și cu un flanel ușor; earna flanele vătuite, sau cojoace căciulă, pantalonii de stufe groase; prin unele locuri un șal, sau o legătură de lînă la gît.

Femeia poartă earna cămașă lungă (de bumbac, cinepă, rar borangic), peste ea fustă de materie (ușoară!); tot earna în alte părți zăbun (antirin) vătuit, sau cojoc, sau zavelcă, dinapoi și dinainte. Vara poartă vilnic și șorț, ear în alte părți peste cămașă o ușoară flanelă cu vată, vestă sau cojoc; cînd e mai rece, zăbun lung, adesea până la glezne, altele poartă scurteică inblanită, hondroc (lung cit cămașa) și șorț. Fuste, hainuțe de stambe, lustreuri, scurteici de postav, ca prin mahalalele capitalei.

(Va urma)

Economie.

Să apărăm paserile.

Nici earna n'a încetat perzucutarea paserilor. Într'o cușcă de tuleu și din stuleți de floarea soarelui în dovleac (curcubătă de earnă), în cursă de fer, în lațuri de păr de cal, prindeam pițigoii, presurile, ciughitele, ciocirliile, torturate de ger și zăpadă, stîrpind ouăle și larvele insectelor.

Și oare acum știți voi fraților conșcolari, că o familie de pițigoii crescută într'un cuib, înseamnă stîrpirea la 24 milioane de insecte stricăcioase.

Îmi mai aduc aminte că în copilăria noastră, dacă și n'am știut mult din istoria naturală, dar paserile cu toții le cunoșteam minunat de bine de pe tablele acățate pe pereții școlii, ca pe niște zburătoare cu pene frumoase, pistrîte; dar, să ne ierte domni învățători, nu din lecțiile primite din istoria naturală, ci din jafurile date din întreg hotarul după cuiburile de paseri. Le cunoșteam bine „de pe pene“.

Acum însă, cînd știm mai multe din școala vieții, vă arăt câteva daune, ca niște urmări triste, provenite

în economia omului din cauza numărului micșorat prin devastarea paserilor. Inșuși opul naturii se poate zgudui de vegetațiunea lipsită de ecvilibrul ținut în lupta pentru existență, ajungînd insectele și vermi pămîntului la frînele stăpînirii.

Așa d. e. în Bavaria pela anii 1880—1890, omidele fluturului „Liparis monacha“ în așa măsură s'au fost sporit, încît au devastat fundamental miș și miș de jughere de pădure. Și la noi într'o vreme s'au fost sporit omidele, ca și anul ăsta, încît Ardealul a fost păgubit mult.

Tot așa de periculoși pot fi și cari, cari dacă să sporesc în număr mare, încă amenință vegetațiunea cu nimicire totală.

După toate acestea, credem, că o milă a cuprins și a străbătut și în inimile judecătorilor și ascultătorilor, și de-aici înainte, cu mic cu mare să rîvnim și noi la această mișcare sublimă, îmbrășoșată de multe autorități europene, cum și de reuniuni venite întru apărarea și ajutorul paserilor folositoare.

Însfîrșit trebuie să știm, că cu sistemul nostru de economizare a pășit o eră, care desțeleneste fără deosebire situația topografică, arbori și tufisuri, de pe fața pămîntului, făcînd tot mai mult loc plugului, și acolo unde nu e potrivit. Priurmare număratoase paseri folositoare, perzînd terenul acomodat pentru sporirea lor, se vor perde tot mai mult din regiunile noastre, ce vor deveni astfel hide și pustii. . .

Ziua paserilor, și a arborilor, ca o instituțiune de mare însemnătate, introdusă în cercuri cît mai largi, ar promova și la noi mult apărarea și sporirea paserilor.

Azi în toate e devisa: Tot înainte!

Forestier **Victor Pascu.**

Convocare.

Adunarea cercuală a despărțămîntului Verșeț al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român“ se convoacă pe *ziua ss. apostoli Petru și Pavel, la 29 Iunie (12 Iulie) a. c.* în comuna Marghita-mare, la orele 10 a. m. în localul școlii confesionale, cu urmatorul program: 1. După celebrarea s. liturghii, deschiderea adunării. 2. Raportul comitetului cercual. 3. Raportul cassarului. 4. Exmiterea unei comisiuni pentru cenzurarea rapoartelor de sub p. 2. și 3. 5. Exmiterea unei comisiuni pentru câștigarea de membri și pentru încassarea taxelor. 6. Dizertațiuni eventuale, ce se vor însinua cel puțin cu 4 ore înaintea adunării. 7. Referada comisiunilor de sub p. 4 și 5. 8. Alegerea directorului și a comitetului cercual. 9. Alegerea delegaților pentru adunarea generală. 10. Designarea locului pentru adunarea cercuală viitoare. 11. Eventuale propuneri. 12. Denumirea verificătorilor și închiderea adunării.

Apelăm le inteligența și poporul nostru ca să îmbrățișeze cu căldură scopurile „Astrei“; astfel să participe la această adunare a despărțămîntului, la care după noua arondare aparțin comunele noastre din cercurile administrative Verșeț (afară de comuna Vărădia), Alibunar, Banloc, Biserica-albă și Deta, apoi orașele Verșeț și Biserica-albă.

Verșeț, la 17/30 Iunie 1908.

Traian Oprea m. p.
vicedirector.

Avram Corcea m. p.
controlor.

Valeriu Cârje m. p.
secretar.

CRONICA.

Comitetul pregătitor al festivităților, ce se vor arangea la 28, 29 și 30 August c., din prilejul adunării generale a Fondului de teatru rom., este în plină activitate. Incurînd vom publica întreg programul. Cu ocazia acestei serbări nădăduim a găzdui multă lume românească în pitorescul nostru orașel.

Tipografia „Progresul“ societate pe acții va fi mutată la 1. August c. în casele proprii ale „Oravicianei“.

Honveziți din garnizoana d'aici au plecat la concentrările din Lugoj.

Memoria compozitorului C. Porumbescu s'a serbat cu mare pompă și în biserica românească din *Satul-nou*, la inițiativa Agenturii Asociațiunii, cu care ocaziune s'a celebrat părăstas, cîntînd corul român între altele și o frumoasă compoziție de regretatul C. Porumbescu, ear preotul Cornel Mircea a rostit o predică ocazională, în care a scos la iveală neperitoarele merite ale genialului nostru compozitor. Inteligența română și mulțime mare de țărani au fost de față la părăstas.

Simbăta trecută s'a încheiat anul școlar la școala civilă din localitate. La examenul din gimnastică băeții au dovedit o rutină uimitoare în exercițiile militare, conduse de abilul profesor Villy. După premiarea elevilor, diligenți și cu purtare bună, directorul institutului Földes Vilmos a ținut un discurs, plin de povește bune, către școlari.

Din lucrările din desen, caligrafie și Slöid ale elevilor, expuse la vedere publică, încă am putut constata un progres frumos.

Din anuarul școlii aflăm că în toate cinci clasele au urmat în total 169 elevi, între cari 91 Români, 65 Germani, 12 Maghiari și 1 Sirb. — Rezultatul învățămîntului a fost pestetot bun, ceiace servă de mîngăere părinților și spre laudă harnicului director al acestui institut de învățămînt, de mare importanță pentru populația ținutului nostru românesc.

În „Tribuna” noastră din Arad și în „Drapelul” din Lugoj s'au scris rapoarte asupra *Festivalului Porumbescu*, din Oravița, pe cari nu le atestă nimeni afară de raportorii — anonimi. Apropo: Am zis-o și o zic încă odată, că a lungi vorba fără treabă, dar mai ales a încărcă pe cineva cu laude nemeritate, e un lucru nefrumos, ba poate și mai mult decît nefrumos.

Dr. Nicolae Brînzeu cu d-șoara Emilia Nicoară, din Vulcan, fidanțați. Multe felicitări la cea mai frumoasă sărbătoare a distinsului nostru prietin și colaborator!

Tănuind două mueri din *Cărnecea*, una zice: „Pră llinca alu luncu Crăciun o cautat-o doftoru cu 'mpăratu, ș'or izallat că-i acățată dă ieficică... Adecă a fost vizitată de doctor cu *aparatur* Röntgen. Curioasă morfologia satului natal al colaboratorului nostru Ilie Căprariu.

De conducător al Bibliotecii și Tipografiei Diecezane a fost ales contabilul Vasile Jurca din Lugoj. Alegere foarte nimerită.

La 23. Iunie c. bravul învățător Ion Marilă a fost introdus în noul său post învățătoresc din Recița rom. prin protopopul Petru Ieremia. În ziua instalării sale învățătorul a împlinit etatea pe 25 de ani, și tot în aceeași zi i-a dăruit Dumnezeu și un fecior. Îl felicităm la această coincidență atât de norocoasă!

Concurența celor două choruri românești din Dognecea n'o putem socoti de emulație, ci de o nesocotită pagubitoare pentru educația bieiților Dogneceeni.

Țăranul Gheorghe Brînzei din *Giurgiova* încă se arată mulțumitor pentru despăgubirea ce a primit-o pentru un junc dela „Plugarul” din Cacova.

La stațiunea de vilegiatură „Bányavölgy” din Valea Orăviții e angajat pentru întreg sezonul de vară taraful lautarilor Bircă.

30 elevi ai liceului de stat din *Timișoara* au făcut excursie la Oravița—Anina.

La *Bogșa mont.* va instala Societatea Căilor ferate a. u. un stabiliment modern pentru industrie de lemn.

Ion Manescu din *Sasca mont.*, un făcător de rele, în etate de 18 ani, urmărit de jandarmi,

dupăce a fost împușcat în Anina, în genunchi și într'o mîna, a fost predat autorităților.

Maiorul Sturza, fiul primministrului Dimitrie Sturza, a fost rănit, destul de grav, într'un duel la Craiova.

Savantul Nicolae Iorga scrie în „Neamul Românesc”: „D-lui Pompiliu Eliad i-se pare că a fi doctor în litere, profesor de universitate și laureat al Academiei franceze, e mai mult decît a fi un simplu scriitor român...”

Și la noi în Banat s'au ivit cazuri de pelagră.

Profesorul Nicolae Iorga cu mai mulți prietini ai săi vor ține cursuri de vară la *Vălenii de munte*. Intelectualii noștri se pot adresa la Red. „Neamul Românesc” în *Vălenii de munte* (Prahova).

Adunarea generală a „Asociațiunii” se va ține astan în zilele 6—9. August la Șimleu.

A încetat din viață fruntașul român Tudor cav. de Flondor, membru dietal și autor al mai multor opere muzicale românești.

Din 36 elevi ai liceului din Brașov au ieșit la examenul de maturitate: cu note foarte bune 11, cu bine 8, maturi 9, ear 8 inși au să dea examen de corigență la Septembrie c.

Nou ministru, de industrie și comerț, al României: Alexandru Djuvara.

Bursierii „Fundațiunii lui Gozdu” au să-și înainteze petițiunile la reprezentanța fundațiunii (Budapest VII., Holló-utca 8. sz.) până la 23. Iulie (5. August) a. c.

Concurs publicat în „Focea Diecezană” pentru parohia II, de clasa I. din *Mehadia*.

Între conservatoriștii din Viena, cari au prezentat acolo opera „Figaro”, de Mozart, a fost laudat de „Neue Freie Presse” și un solist român, Madincea, din părțile Caransebeșului.

Expoziția meseriașilor din Blaj a succes de minune.

La preparandiile de stat din *Cluj*, *Arad* și *Timișoara* va fi introdusă, ca studiu obligator pentru toți elevii, și limba română.

Advocat Dr. Valeriu Gaița din *Buziaș* a fost numit de tălmaei la judecătoria de acolo.

Vestitul rabin Gaston a descoperit în Palestina un nou text samaritan al Cărții lui Iosua, ce diferă mult de textul Bibliei.

D-șoara Gizela Papdin Beiuș, cu avocat Dr. Petru Anca din Alibunar, logodiți. Multe felicitări!

La Arenele Romane din București a avut loc o frumoasă serbare de gimnastică a elevilor dela școalele secundare din capitala României.

În Norvegia, unde lenea e socotită la fel cu beția, au fost instalați inspectori, cari au să supravegheze pe ceice ocolesc munca — fericitoare.

Spargere la biserica românească din *Clopodia*. Făptuitorii au scăpat dinaintea oamenilor, dar nu vor scăpa dinaintea ochiului Celui de sus.

Vaporul „Constanța” al României, care a avut o coliziune la Lisabona, dupăce a fost reparat în șantierul portului d'acolo, și-a continuat drumul.

Șeful secției de jandarmi din Berești (România) a pus mîna pe vestitul bandit CoIoacă, care făcea parte dintr'o bandă, urmărită de multă vreme și de autoritățile din *Burdujenii*.

Camera de comerț din *Timișoara* a hotărît arangearea unei expoziții provinciale în 1912.

La universitatea din *Varșovia* a fost numit un jidan la catedra de matematică.

La *Offagna*, în Italia, certîndu-se doi preoți, unul a împușcat pe celalalt, ș'apoî, de spaimă, s'a sinucis.

Uciagașul contelui Potoczky, studentul rutean Sicynski, a fost în *Lemberg* osîndit la moarte prin ștreang.

„Voința Națională” din București scrie cu căldură despre o mașină de zburat, inventată de inginerul rom. Teodor Dobrescu.

Artistul nostru Z. Bărsanu cu doamna sint angajați la Teatrul Național din București.

Escrocul internațional Iulius Hecht, originar din Iași, a fost prins și dat pe mîna poliției din București.

La *Vișeu-de-sus*, în *Maramureș*, ninge de 2 zile, ca earna.

În Rusia au fost în trei săptămîni 124 de inși osîndiți la moarte.

În *New York* e scoasă la vedere publică o față de 2 ani, care cîntărește deja 110 kilograme.

La universitatea din *Budapesta* a fost promovat și industriașul Emil Kowald doctor în chimie și științele paralele.

Împăratul Japoniei a decorat doi ofițeri români din ministerul de război al României.

La *Turnu-Severin* încă a fost comemorat compozitorul român Ciprian Porumbescu cu un parastas în catedrala Grecescu, la care a vorbit profesorul Dr. St. Nanul despre „muzică, ca mijloc de socializare a sufletului”, ear seara societatea „Doina” a cîntat cu evlavie numai compoziții d'ale duosului nostru cîntăreț. Însfîrșit profesorul Paulianu, dirigentul corului „Doina”, a arătat și aprețiat viața și operele marelui nostru compozitor.

În fruntea Comitetului Ligei culturale din București au fost aleși: Sava Șomanescu, președinte; Virgil Arion și general Balaban, v. președinti; N. Iorga, secretar; arhitect Dobrescu, casier.

A apărut la Roma anuarul „Lumei Latine”, sub îngrijirea profesorului universitar, contele Angelo de Gubernatis.

Cel mai bătrîn deputat în cameră, Madarász József, de 60 de ani membru al parlamentului ungar, a împlinit vîrsta de 93 ani.

Banca imperială din Berlin a redus scontul la 4%.

Călugărul Dr. M. E. Cristea a fost hiroteizt la Sibii întru protosinghel.

P. C. Sa protosincelul Roman R. Ciorogariu, directorul seminarial din Arad, a povățuit elevii, la încheierea anului, să traducă în fapte principiile auzite dela profesori.

La ruga din *Sasca mont.* petrecere cu joc în curtea bisericii la Sin-Petru.

Poșta Redacțiunii.

Dr. N. B. Vulcan. Trimiteți ce aveți de trimis, ca să-i facem loc, înainte de a începe publicarea replicii. Salve!

Poșta Administrațiunii.

Către Onorații noștri restanțeri. Înc'odată: Sintem rugători!

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.
Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

Licitațiune minuendă.

Pe baza încuviințării Venerabilului Conzistor diecezan dto 2 April 1908 Nr. 1359 B ex. 1908 se escrie licitațiune minuendă pentru adăptarea sfei bisericii din Forotic. Prețul de exlamare e 4012 coroane.

Licitațiunea se va ține Duminecă în **6/19 Iulie** a. c. la 8 ore dimineața în școala confesională din localitate.

Întreprinzătorii au a depune vadiul de 10% în banii gata orî în hirtii de valoare. Lucrarea se dă numai măestrilor demni de încredere.

Specificarea de spese și măsurî, condițiunile de lucru, se pot vedea orcînd la oficiul parohial ort. rom. din Eorotic.

Forotic la 10 Iunie 1908.

Lazăr Dabič,
președinte.

Ioan Dabič,
not. com. parohial.

4378 număr tlkvi 1908.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az oraviczabányai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Oraviciana r.-t. végrehajthatónak Petraska Nedelcu és társa végrehajtást szenvedő elleni 320 korona tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oraviczabányai kir. járásbiróság területén fekvő Rafnik községi 85 sz. tjkvben Almazzán Stefán nevén irt 90 hrsz. 76 öisz. 452, 509, 1137 hrsz. a. foglalt ingatlanokra 728 kor., 2., a rafniki 496 sz. tjkvben Milos Péter nevén irt A. † 1059 hrsz. részletre 34 kor. kikiáltási áron az árverést elrendelte azzal, hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi augusztus hó 12-ik napján** d. e. 10 órakor Rafnik községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áronul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 72 kor. 80 fill., 3 k. 40 f. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papirban a kiküldött kézhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kiadta az oraviczabányai kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság 1908. évi június hó 21-án.

Kerekes, kir. aljbiró.

2621/1908 tkvi szám.

Arverési hirdetmény és feltételek.

Mitter Jon vrányi lakos javára kiskoru Radics Jon és kiskoru Radics Ruzsa vrányi lakosok elleni végrehajtási ügyében 164 kor. tőke ennek 1907 évi október 27 §-tól járó 5% kamata, 44 korona 20 fillér eddigi ezuttal 20 korona megállapított költség, továbbá a csatlakozást nyert dr. Novák Aurel fehértemplomi lakoz javára 6061/907 sz. végzéssel bekebelezett 83 korona 70 fillér tőke ennek 1907 évi május 13-tól járó 5% kamata 26 kor. költségnek kielégítése végett a kért árverés a százkabányai kir. járásbiróság területén fekvő Vrány községi 958 sz. tjkvben A. alatt felvett 3060 hrzi 400 □-ól pótkertre 66 kor. kikiáltási árban és a Mitter Jon javára bekebelezett haszonélvezeti joga együtt és a vrányi 259 sz. tjkvben felvett 269 hrzi 255 öisz. 800-ól belsőségből az 543 hrzi 9 hold szántóból (In Rovina) a 838 hrzi 2 hold szántóból (Kimpu Szuvácsi) az 1417 hrzi 2 hold szántóból (In Livez) és a 3062 hrzi 800-ól pótkertből kiskoru Radics Jon és kiskoru Radics Ruzsa felerész jutalékára 1196 korona és A † 2388 hrzi 800-ól szántóból (In Gredineli) a felerész jutalékára 33 kor. kikiáltási árban ezennel elrendeltetik.

Ezen árverés által a vrányi 259 sz. tjkvben C 7 alatt Mitter Románica javára és C 9 alatt Mitter Jon javára bekebelezett haszonélvezeti jogok csak annyiban érintetnek, a mennyiben az ingatlanok oly vételáron kelnek, mely ezen szolgálmi jogot megelőzőleg bekeb. jelzálogos hitelezőket mintegy 1400 korona illetve 2400 koronát kitevő

követeléseknek fedezésére szükséges összeget meg nem haladná, mely esetben az árverés hatálytalanul válik és az ingatlan nyomban megtartandó újabb árverésen a bekeb. szolgálmi jogra való tekintet nélkül el fognak adatni.

Az árverés megtartására határidőül **1908. évi július hó 18-ik** napjának délelőtti 9 órája Vrány községéhez azon megjegyzéssel tüzetik ki, hogy ezen a fent körülírt ingatlanok határnapon a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok a kikiáltási ár 10%-át vagyis 6 k. 60 f. 119 k. 60 f. és 3 k. 30 f. készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papirban a kiküldött kézhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek a fentiekén kívül míg a következők:

1. Vevő köteles, a megvett ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékkéssé vált adókat és átruházási illetékeket fizetni.

2. Vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881. évi LX. t.-cz. értelmében csak azon esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett t.-cz. 187. §-a szerinti utóajánlat nem tétetik.

Ehhez képest vevőt az árverés jogerőre emelkedése, illetve a fenti 15 nap lefolyása után az árverezendő a megvett ingatlan haszna és terhe megilletik.

3. A tulajdonjog bekebelezése csakis a vételár és annak kamatai teljes lefizetése után fog javára hivatalból eszközöltetni.

4. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének a kitűzött időben eleget nem tette, az általa megvett ingatlan az érdekelt felek bármelyikének kérelmére és az 1881. évi t.-cz. 188. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés alá fog bocsátatni.

Százkabányán, 1908. évi május hó 7-én a kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság.

Virágh, kir. aljbiró.

1627 sz. 1908 végrhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az oraviczabányai kir. járásbiróságnak 1908. évi V. 903/2 számú végzése következtében Dr. Cornean Péter oraviczabányai ügyvéd által képviselt özv. Schopper Gyuláné gyámja javára Kracsun Gyula oraviczabányai lakos ellen 1334 kor. 82 fill. s járuléka erejéig 1908. évi június hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1260 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, zongora stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oraviczabányai kir. járásbiróság 1908. évi V. 903/2 számú végzése folytán 1334 kor. 82 fill. tőkekövetelés és eddig összesen 76 korona 10 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Oraviczabányán az alperes lakásán leendő megtartására **1908. évi július hó 11-ik** napjának d. u. 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is le fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oraviczabányán 1908. évi június 27-én.

Sztánkovits Miklós, kir. bir. vgrhtó.

3431 sz. tlkvi 1908.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az oraviczabányai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Oraviciana r. t.” végrehajthatónak Krajovan Alexandru és tsa végrehajtást szenvedők elleni 1500 kor. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oraviczabányai kir. járásbiróság területén fekvő Oraviczabánya községi 290 sz. tjkvben Krajoán Mihály és Krajovan sz. Vincsilov Mária nevén irt 344 hrsz. 335 öisz. belsőségre 800 korona kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1908. évi augusztus hó 3-ik napján** d. u. 3 órakor Oraviczabánya községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 80 koronát készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes papirban a kiküldött kézhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kiadta az oraviczabányai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság 1908. évi május hó 13-ik napján.

Kerekes, kir. aljbiró.

Casa din colțul piațului

vis-avis de Moara de foc, unde era mai înainte **debit de bere Pilsen, cu o ghețarie și podrum de recorit,** o dă în chirie, eventual o vinde din mină liberă, stăpîna casei:

3-3

Antonia Petrovits.

„PLUGARUL“

societate pe acții din Cacova

dă

6%

și plătește și darea după depunerii.

Cine dorește să facă o călătorie de plăcere ieftină, bună și iute

**În 6 zile
la America**

(Statele unite, Canada și Argentina), acela să ceară îndrumări în românește dela

Falk și Comp.

(secția românească)

Hamburg

Strada Raboisen 30.

26-22